

از علم سکولار تا علم دینی

دکتر مهدی گلشنی

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی

فهرست

۱	پیشگفتار
۵	از علم دینی تا علم سکولار
۷	علم و جهان بینی ها
۹	محدود شدن گستره مفهوم علم دینی در جهان اسلام
۱۷	پیدایش علم جدید و حاکمیت علم زدگی
۲۷	سکولار شدن علم در جهان اسلام
۳۵	تبعات جایگزینی علم دینی به وسیله علم سکولار
۴۵	منابع
۴۹	رابطه علم و دین در دنیای معاصر
۵۱	انحاء ارتباط علم و دین
۵۱	۱. تعارض
۵۲	۲. استقلال
۵۳	۳. گفتگو (تعامل)
۵۴	۴. وحدت
۵۸	احیاء گرایش به دین و معنویات در غرب
۶۰	شواهد احیاء
۶۳	جمع بندی

۶۴ جدول پیوست

۶۵ منابع

۶۷ اسلام و علوم طبیعت

۶۹ جایگاه علوم طبیعت از نظر اسلام

۷۳ عبرت‌گیری از مطالعه طبیعت

۷۷ چند سؤال اساسی در مورد علوم طبیعت

۷۷ ۱. رابطه علم و دین در جهان‌بینی اسلامی چیست؟

۷۹ ۲. مجاری معمولی شناخت طبیعت چیست؟

۸۰ ۳. آیا کل جهان از طریق کاوش‌های متداول علمی قابل فهم است؟

۸۴ ۴. آیا علم به تنهایی جهان را توضیح می‌دهد؟

۸۸ نتیجه‌گیری

۹۳ منابع

۹۵ عوامل مؤثر در شکوفایی علم در تمدن درخشان اسلامی

۹۷ مقدمه

۱۰۰ ۱. تشویق قرآن و سنت به فراگیری علوم

۱۰۱ ۲. تشویق قرآن به کاوش طبیعت

۱۰۲ ۳. تشویق به کسب علم از هر منبع ذی علم

۱۰۵ ۴. تشویق دانشمندان و فراهم کردن امکانات برای تحقیق و آموزش

۱۰۵ الف) بزرگداشت علما

۱۰۶ ب) کمک مالی به دانشمندان

۱۰۷ ج) کمک مالی به دانشجویان

۱۰۷ د) ایجاد مدارس

۱۰۸ ه) فراوانی کتابخانه‌ها

۱۰۹	و) تخصیص موقوفات برای ترویج علوم
۱۰۹	۵. احساس جهان‌وطنی در علمای مسلمان
۱۱۱	۶. حاکمیت روح تسامح
۱۱۳	۷. تعهد به پیروی از برهان
۱۱۶	۸. حقیقت‌جویی دانش‌پژوهان
۱۱۹	۹. جامعیت علم اسلامی و وحدت علوم در اسلام
۱۲۱	۱۰. سخت‌کوشی دانشمندان مسلمان در کسب معرفت
۱۲۳	نتیجه‌گیری
۱۲۵	منابع

وحدت حوزه و دانشگاه

۱۲۹	۱. زمینه‌ طرح مسأله وحدت
۱۳۱	۲. منظور از وحدت
۱۳۲	۳. نقش حوزه در وحدت
۱۳۴	۴. نقش دانشجویان در وحدت
۱۴۳	۵. نقش استادان در وحدت
۱۴۴	۶. توصیه‌ها
۱۴۵	منابع
۱۴۷	

از علم سکولار تا علم دینی: دانشگاه اسلامی

۱۵۰	۱. زمینه تاریخی طرح مسأله
۱۵۱	۲. سؤالات و انتقادات
۱۵۶	۳. جایگاه علم دینی
۱۵۸	(۱) علم فارغ از پیش‌فرض‌های متافیزیکی نیست
۱۵۸	(۲) نقش جهان‌بینی در جهت‌گیری‌ها و کاربردهای علم
۱۷۳	۴. علم اسلامی
۱۷۵	

۱۷۶	ملاحظات و سؤالاتی پیرامون علم دینی
۱۸۶	۵. دانشگاه اسلامی
۱۹۱	۶. برنامه آموزشی - پژوهشی دانشگاه اسلامی
۱۹۶	جدول پیوست
۱۹۷	منابع
۲۰۱	فرهنگ اصطلاحات
۲۰۵	فهرست اعلام